

Først og fremst er rusbruk noe som rammer brukeren selv, uansett hvor lite eller mye vedkommende ruser seg. Dermed må vi avkriminalisere bruk, erverv, besittelse og oppbevaring av de fleste rusmidler som i dag klassifiseres som narkotika, det gir ingen mening å straffe folk for noe som kun rammer dem selv. Hvis de i rus skader andre eller på annen måte bryter lover og regler bør det behandles likt som når noen som har nytt alkohol gjør det samme.

For noen mennesker leder bruk av rusmidler til problembruk¹ og for disse må det være åpne behandlingstilbud hvor de ikke utsettes for straffeforfølgelse og sanksjoner, men hjelpes til å ta kontroll over eller slutte med sin rusbruk.

Det tragiske er at brukere av ulovlige rusmidler av redsel for represalier ikke tør ringe etter helsehjelp ved overdoser noe som har og vil fortsette å lede til dødsfall^{2,3,4} så lenge brukere av ulovlige rusmidler risikerer straffeforfølgning for bruk, erverv, besittelse og oppbevaring.

Andre problemer med dagens strafferegime er jenter og kvinner som er utsatt for vold og seksuelle overgrep som opplever at politiet snur seg om og går etter dem hvis politiet har mistanke om bruk, erverv, besittelse eller oppbevaring av ulovlige rusmidler hos offeret^{5,6}. Videre er det slik at kvinner som er sårbare, blant annet på grunn av rusmiddelbruk, oppsøker voldtekstmottak oftere og møter dårligere etterforskning av politiet.⁷

Grensene for kjøring i ruspåvirket tilstand kan ikke fortsette slik som i dag hvor en tilfeldig norsk grense er satt slik at man anses som ruspåvirket i dager og uker etter inntak⁸. Det foregår månedlige overgrep mot folk som tas med THC målinger ved at de mister førerretten selv dagevis etter inntak, noe som ikke skjer med de som kjører alkoholpåvirket.

Videre kan rusbrukere fratatt førerretten selv om de ikke kjører bil, noe som selvsagt er uverdigg enhver rettsstat, men heldigvis har høyesterett satt noe strengere krav enn politiet og andre ønsker, men allikevel er det et «føre var prinsipp» som er vanskelig å akseptere så lenge man aldri er tatt for kjøring i ruspåvirket tilstand.⁹

¹ [Problembruk av narkotika - FHI](#)

² [Rettsak etter at 16-åring døde av overdose kan endre rettspraksis om hjelpeplikt – NRK Troms og Finnmark](#)

³ [Mann tiltalt for å ikke hjelpe mann som døde av overdose i Ulsteinvik. I dag startar rettsaka – NRK Møre og Romsdal – Lokale nyheter, TV og radio](#)

⁴ [Tiltalt for aktlaust drap etter overdosedødsfall - vikebladet.no](#)

⁵ [17-åring ble selv siktet etter å ha anmeldt voldtekt. Nå er saken henlagt \(aftenbladet.no\)](#)

⁶ [15-åring anmeldte overgrep, men endte selv med å få bot for å røyke hasj. Nå ber Abid Raja \(V\) politiet snu: – Føles som et dobbelt overgrep \(politiforum.no\)](#)

⁷ [Sårbar kvinner oppsøkte voldtekstmottaket oftest \(forskning.no\)](#)

⁸ [Misvisende om cannabis og trafikkfare | Tidsskrift for Den norske legeforening \(tidsskriftet.no\)](#)

⁹ [Kan bruk av cannabis føre til tap av førerkortet? - Kritiskjussbloggen - Rettspolitisk forenings debattplattform](#)

Helsevesenet behandler også brukere av ulovlige rusmidler uverdige. Om man har innrømmet ulovlig rusbruk og det er journalført vil man i beste fall miste retten til å få bedøvelse og lindring ved smerter hvor andre pasienter i samme situasjon, i verste fall vil helsevesenet bruke det til rapportering til politimyndighet, barnevernet¹⁰, arbeidsgiver og organisasjoner man er medlem av. Dette gjør at de som trenger hjelp vil unngå å oppsøke hjelp på et tidlig stadium mens de er gode omsorgspersoner og enkelte som får problembruk kan dermed ironisk nok ende opp med oppførsel og omsorg som bør meldes til barnevernet, men som i utgangspunktet kunne vært behandlet mye tidligere om det ikke var for redselen for straff og sanksjoner.

Politiet bruker ANPR til trakassering av folk som har blitt tatt for f.eks. hasj-bruk i ungdommen ved å gjentakene stoppe dem. Selv om noe ikke står på rullebladet har politiet andre registre som ikke har foreldelsesfrist og hvor notater fra tidligere anses som god nok grunn av polititjenestemenn til å stoppe på mistanke. Siden vi ikke har allmenn kvitteringsordning for stopp av politiet er det vanskelig å bevisføre dette med annet enn anekdoter om at politiet bruker ulike «årsaker» hver gang.¹¹

Etter at rolleforståelsesutvalget leverte sin rapport¹² og påpekte at

«Utvalget understreker at kompetansehevingen av politiansatte må organiseres på en måte som sikrer objektivitet og faglighet, og at rollen politiet har gitt NNPF tillater en risiko for sammenblanding av fag og politikk.»

og videre:

«I foreningens [NNPF] medlemsblad gis PHS både ris og ros for ulike forhold knyttet til narkotikaundervisningen. Misnøyen handler om innholdet i undervisningen, og holdninger og meninger til enkeltansatte ved PHS. Liberale holdninger til narkotikapolitiske spørsmål omtales i til dels svært negative ordlag.»

Og ikke minst:

«og NNPF har drevet kompetanseheving av politiet, narkotikaforebygging og politisk virksomhet i én og samme forening. Dette har skjedd med politiets aksept, oppmuntring og økonomiske støtte. Dobbeltheten har også ligget til grunn for det offentliges støtte av NNPF, der foreningen har fått støtte *både* som fagorganisasjon og narkotikapolitisk forening»

¹⁰ [Ærlighet lønner seg ikke – Viser forbudskonsekvenser \(home.blog\)](#)

¹¹ [Blir hele tia stoppa for spyttprøve - Bil og trafikk - Kvinneguiden Forum](#)

¹² [Politi og rolleforståelse - regjeringen.no](#)

Er det tydelig at politisk uenighet om mål og virkemidler innad i politiet har blitt ensidig finansiert i manglende tråd med økonomiregelverket, og drevet frem av krefter i politiet med misbruk av politiautoritet et politisk prosjekt hvor andre stemmer i politiet og forskningen ikke har fått plass til å ta til motmæle.

Filternyheter skriver blant annet etter rapporten kom inn:

«NNPFs dominerende rolle i opplæring, kombinert med et tydelig politisk syn, skaper en fare for at foreningen former politiets kultur og praksis, fastslår utvalget.

Rolleforståelseutvalget trekker konkret fram at NNPFs opplæring av politifolk, som i det såkalte dopingprosjektet, kan ha gjort at tvangsmiddelbruk i mindre alvorlige narkotikasaker er blitt oppfattet som mer akseptabelt enn det lovgivningen tillater.

«De formene for risiko som beskrevet over er ikke akseptable, uavhengig av om de realiseres eller ikke», slås det fast»

Tvangsmiddelbruk kommer jeg tilbake til litt senere, men dette understreker at politiet i sin jakt på rusbrukere har hatt en ukultur som har fått lov til å vokse til en verkebyll.

Det må også anføres at bladet til NNPF har hatt til dels grove og fascistiske saker og notiser, samt at de føler seg som ofre¹³, ikke ulikt andre som mister sine privilegier¹⁴.

Samtidig forsøker medlemmer av NNF (tidl. NNPF) å finne frem til hvem som har bedt om innsynsbegjæring¹⁵, selv om innsyn i seg selv er noe man kan be om anonymt.

De mener også at stigma er forebyggende og virker, helt uten forståelse for at når man har sonet skal man få en ny sjanse¹⁶. Dette viser et menneske- og justissyn som ligger utenfor den allmenne forståelse og praksis i Norge.

Politiets bruk av tvangsmidler og etterforskningssteg i narkotikasaker måtte underlegges bedre legalitetskontroll, en del av den tidligere nevnte ukulturen i

¹³ <https://twitter.com/NITECH30/status/1662765672294670336>

¹⁴ <https://twitter.com/jonasali/status/1504188322968707074>

¹⁵ <https://twitter.com/NITECH30/status/1711649548844568920>

¹⁶ <https://twitter.com/IvanNelsin/status/1602399616632295440>

politiet, etter at riksadvokaten kikket på området i 2021¹⁷. Rapporten som fulgte året etter¹⁸ sier blant annet:

– Norske borgere skal være trygge på at deres rettssikkerhet er i varetatt ved bruk av tvangsmidler som ransaking. All etterforskning skal forfølge et relevant etterforskningsformål, målt mot hva den konkrete mistanken i saken gjelder. Vi vil nå følge opp med blant annet opplæringstiltak, samt gjennomføre en tilsvarende undersøkelse for saker anmeldt etter vårt klargjørende direktiv 9. april i fjor, sier riksadvokat Jørn Maurud.

Sammen med høyesterettsdommer om mildere reaksjoner for rusavhengige¹⁹ har heldigvis praksisen endret seg og det viser seg også i politiets oppklaringsstatistikker²⁰ hvor det er en nedgang i ferdig etterforskede narkotikalovbrudd på andre året:

«Aller størst nedgang er det i antall siktede for rusmiddelovbrudd, og det skyldes i all hovedsak at færre er siktet for narkotikalovbrudd.»

Noe som underbygger påstanden om at politiet har brukt narkotikalovbrudd som tellekanter som pynter på oppklaringsstatistikkene. Samtidig har politiet rekordbeslag²¹ på kokain, noe som må bety at ressursene delvis har blitt omdirigert til å ta bakmenn og beslaglegge narkotika, selv om vi også vet at noen av beslagene kommer i stor grad fra Bamas lager hvor sivile har oppdaget narkotikaen²².

Det viser seg derfor, med utgangspunkt i politiets statistikker, at straffelinjen i stor grad vrir politiet vekk fra bakmenn og beslag²³, og mot brukere som gir raske resultater i statistikkene som politiet telles på.

Den samme politikken som føres i Norge føres i stor eller større grad i Sverige hvor det er stadige gjengoppgjør²⁴, drap²⁵, bomber²⁶ og hvor mindreårige som sier nei drepes²⁷.

¹⁷ <https://www.riksadvokaten.no/wp-content/uploads/2021/04/P%C3%A5talemyndighetens-legalitetskontroll-med-tvangsmiddelbruk.pdf>

¹⁸ <https://www.riksadvokaten.no/wp-content/uploads/2022/02/Nasj-rapport-tvangsmiddelbruk-i-mindre-alm-narkotikasaker.pdf>

¹⁹ [Tre nye avgjørelser fra Høyesterett: Mildere reaksjoner for rusavhengiges befatning med narkotika til egen bruk \(domstol.no\)](#)

²⁰ [Flere lovbrudd avgjort i 2022, men fortsatt færre oppklarte \(ssb.no\)](#)

²¹ [Rekordbeslag av kokain så langt i 2023 – Politiet.no](#)

²² [Nytt narkobeslag hos Bama – har tatt to tonn kokain på fire måneder – NRK Oslo og Viken – Lokale nyheter, TV og radio](#)

²³ [Thread by @dagw on Thread Reader App – Thread Reader App](#)

²⁴ [Kaos i gjengmiljøet i Sverige – fire drap på en uke – NRK Urix – Utenriksnyheter og -dokumentarer](#)

²⁵ [15-åring drept i Sverige: – Ufattelig med barn i gjengkrig - VG](#)

²⁶ [Voldsbølgen i Sverige Etterforsker: - Stresset ungdom legger bomber på feil dør \(tv2.no\)](#)

²⁷ [Tenåringer blir brukt som kriminelle løpegutter. Slik kom Sverige dit. \(aftenposten.no\)](#)

Krigen mot narkotika tapes både i Norge og Sverige, og i begge land ønsker man å gi politiet utvida fullmakter, men innenfor den same paradigmet om straff, kriminalisering og brukerjakt.

Legalisering i Canada har ikke ført til økt brukt blant unge under 19 år²⁸, ikke har de som bruker cannabis ofte økt²⁹, antallet unge som har kommet i kontakt med politiet har blitt redusert med 2/3³⁰ og det legale markedet har økt fra 9% til 66% av totalen³¹ noe som også gir inntekter til staten.

Legalisering av markedet vil ødelegge finansieringen av illegale grupper, det vil gi brukere tryggere og kvalitetskontrollerte produkter som igjen vil lede til færre overdoser og komplikasjoner fra innbladede stoffer og urenheter. Noen typer rusmidler bør selges via vinmonopolet, noe via apotek, og noe i dagligvaren da de ikke er like skadelige som alkohol.

Videre vil legalisering gjøre at politiet kan frigjøre ressurser og bruke dem på tunge narkotikalovbrudd utført av bakmenn, og samtidig sikre at illegale grupper ikke kan bruke profitten i lovlige virksomheter eller på annen måte innføre mafia-tilstander via helse-, skole- og andre offentlige tjenester som settes ut til private og dermed er åpne for infiltrasjon og misbruk.

Å minske det illegale markedet må være jobb nummer én, mindre penger til gjengmiljøene vil sulte dem ut og vil gjøre at kundene heller vil kjøpe via lovlige kanaler og dermed minske gjengenes rekrutteringsmuligheter.

Legalisering vil også fjerne stigma, trakassering og redsel for brukerne, noe som vil gjøre det lettere for dem å henvende seg til det offentlige for hjelp hvis bruken går over til problembruk.

²⁸ <https://twitter.com/dagw/status/1619056374713040897>

²⁹ <https://twitter.com/dagw/status/1619056518569275392>

³⁰ <https://twitter.com/dagw/status/1619056774941937664>

³¹ <https://twitter.com/dagw/status/1619056943389343744>